

ΣΕ ΕΙΔΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΟΙ ΟΡΟΣΕΙΡΕΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Προστασία σε 500.000 στρέμμ.

Σε καθεστώς προστασίας μπαίνουν για πρώτη φορά περίπου 500.000 στρέμματα στις οροσειρές Πατέρα, Πάστρας, Γερανείων και Κιθαιρών, από τα οποία πάνω από το 80% είναι δασικές ζώνες, όπου κυριαρχεί το υψηλό πράσινο. Ως σήμερα, πάντως, δεν έχουν κηρυχθεί ούτε καν τοπία ιδιαιτέρου φυσικού κάλλους, παρά το γεγονός ότι στα δάση της ελάτης έχουν βρει καταφύγιο ελάφια από την Πάρνηθα, μετά τις πυρκαγιές του 2007.

Της ΧΑΡΑΣ ΤΖΑΝΑΒΑΡΑ

Στην περιοχή, που εκτείνεται από τα όρια του Δήμου Μεγάρων και φτάνει ως την Ψάθα και το Πόρτο Γερμενό στις ακτές του Κορινθιακού, έχει επιβληθεί με απόφαση της υπουργού Περιβάλλοντος αναστολή έκδοσης οικοδομικών αδειών ως τον Μάιο του 2011, ώστε να προωθηθούν οι μελέτες από τον Οργανισμό Αθήνας και να ακολουθήσει η θεσμοθέτηση των μέτρων προστασίας με τη μορφή διατάγματος.

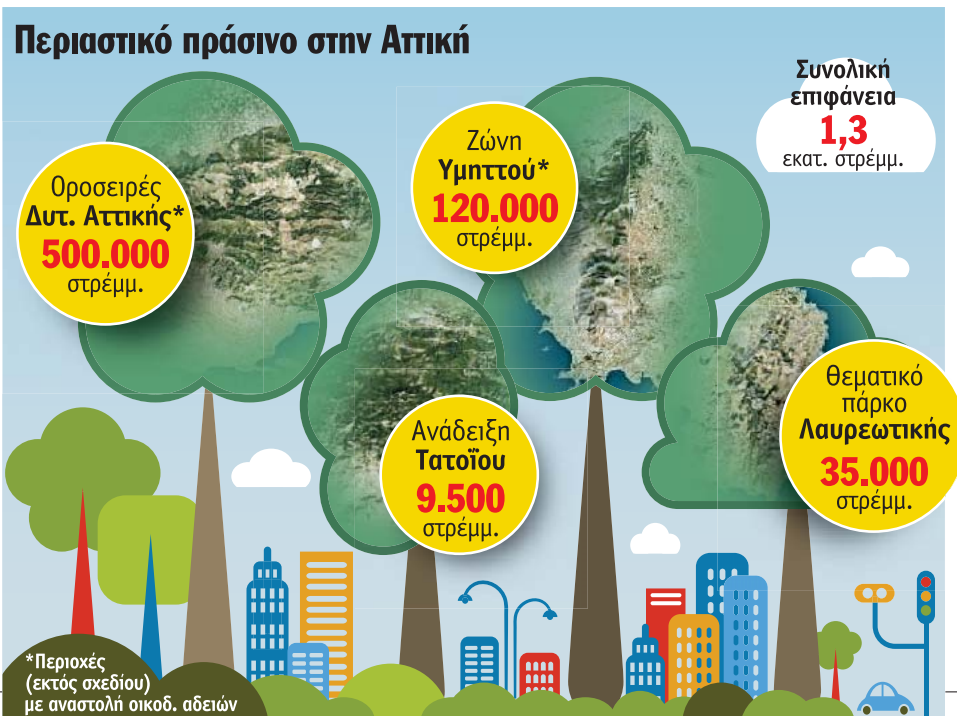
«Εργαζόμαστε ώστε στο τέλος του χρόνου να έχουμε έτοιμες τις προτάσεις», μας διαβεβαιώνει ο αρχιτέκτων Γ. Μικρός από το τμήμα Περιβάλλοντος του Οργανισμού.

42 συνεταιρισμοί

Οι ορεινοί όγκοι της Δυτικής Αττικής θεωρούνται οι λιγότερο «μολυσμένοι» από ανθρωπογενείς δραστηριότητες, με περιορισμένη αυθαίρετη δόμηση. Η μεγάλη απειλή όμως είναι οι 42 οικοδομικοί συνεταιρισμοί που διεκδικούν από χρόνια πάνω από 15.000 στρέμματα, κυρίως σε δασικές περιοχές που χαρακτηρίζονται δημόσια διακατεχόμενη γη.

Πρόκειται για εκτάσεις που πριν από δεκάδες χρόνια είχαν εκχωρηθεί από το κράτος σε ρυτινοσυλλέκτες. Στη δεκαετία του '50, το υπουργείο Γεωργίας είχε εκχωρήσει και την κυριότητα, η οποία όμως ανακλήθηκε όταν διαπιστώθηκαν οι πρώτες αγοραπωλησίες.

Σε αυτή την παραμελημένη

«Μην αγγίζετε» στο 33% της Αττικής

Στα 1,3 εκατ. στρέμματα, που αντιστοιχούν στο ένα τρίτο της επιφάνειας της Αττικής, προβλέπεται να φτάσουν οι προστατευόμενες περιοχές. Περιλαμβάνουν κυρίως δάση στους ορεινούς όγκους Υμηττού, Πεντέλης, Αιγάλεω, Λαυρεωτικής και Πάρνηθας, αλλά και για πρώτη φορά τις «ξεχασμένες» οροσειρές στη Δυτική Αττική.

Τα σχέδια του υπουργείου Περιβάλλοντος και του Οργανισμού Αθήνας περιλαμβάνουν τη σταδιακή κατάργηση της εκτός σχεδίου δόμησης σε αυτές τις ζώνες, με τη θέσπιση υψηλών ορίων αρτιότητας στα 40 στρέμματα και χωρικές πρόβλεψη για μεταβατικές διατάξεις. Για το προσεχές μέλλον προωθείται η αναθεώρηση των διαταγμάτων της Πεντέλης και ενδεχομένως της Πάρνηθας, με τη θέσπιση αυστηρότερων ορίων προστασίας.

Πριν από λίγες ημέρες κατατέθηκε στο ΣτΕ για επεξεργασία το σχέδιο διατάγματος για τον Υμηττό, όπου έχουν ανασταλεί η έκδοση οικοδομικών αδειών και η εκτέλεση οικοδομικών εργασιών σε επιφάνεια που ξεπερνά τα 120.000 στρέμματα. Η αναστολή λήγει στα μέσα Φεβρουαρίου 2011. Μέσα στον επόμενο χρόνο θα ξεκινήσει η μελέτη για την ανάδειξη της Α' ζώνης του Υμηττού, που έχει αυξηθεί στα 105.000 στρέμματα, με πρόβλεψη μόνο για μονοπάτια, σημεία υπαίθριας αναψυχής, θέσεις θέασης και παρατήρησης της ορνιθοπανίδας. Ιδιαίτερο βάρος θα δοθεί στη διαμόρφωση των σημείων πρόσβασης και τη σύνδεσή τους με τους γειτονικούς οικισμούς. Με τη θεσμοθέτηση του διατάγματος για

τον Υμηττό θα ακολουθήσει συμπληρωματική μελέτη για τη Φασκομηλιά, μια έκταση περίπου 2.200 στρεμμάτων προς τη νότια απόληξη του βουνού που φτάνει ως το παράκτιο μέτωπο. Στη ζώνη αυτή υπάρχουν ακίνητα της Εκκλησίας και πολυτελείς κατοικίες.

Οι ειδικοί του Οργανισμού Αθήνας έχουν ήδη ξεκινήσει δύο σημαντικά προγράμματα παρεμβάσεων που αφορούν το κτήμα Τατοΐου και το θεματικό πάρκο Λαυρίου.

■ **ΤΑΤΟΪ.** Οι μελέτες αφορούν δύο θυλάκους μέσα στον εθνικό δρυμό Πάρνηθας, συνολικής επιφάνειας 9.500 στρεμμάτων του πρώην βασιλικού κτήματος. Τα υπάρχοντα κτίρια προβλέπεται να επισκευαστούν και να αναδειχθούν σε χώρους φιλοξενίας περιορισμένου αριθμού προσωπικοτήτων, διοργάνωσης πολιτικών

συμβουλίων, μουσείου, εκθέσεων ειδικής θεματολογίας κ.λπ. Στα βοηθητικά κτίρια του κτήματος θα επιτραπούν χρήσεις αναψυχής, αθλητισμού, πολιτισμού και εκπαίδευσης.

■ **ΛΑΥΡΙΟ.** Το θεματικό πάρκο εξόρυξης μεταλλεύματος καλύπτει 35.000 στρέμματα και προβλέπεται στο προεδρικό διάταγμα του 2003 για τους ορεινούς όγκους της Λαυρεωτικής. Τα σχέδια αφορούν τη διαμόρφωση ενός εκτεταμένου υπαίθριου μουσείου, όπου θα αναδειχθούν τα αρχαία και τα νεότερα υπολείμματα της μεταλλευτικής δραστηριότητας που υπήρχε στην περιοχή. Η δόμηση θα είναι πολύ περιορισμένη και θα αφορά τους χώρους παρουσίασης των εργαλείων εξόρυξης και τις υποστηρικτικές λειτουργίες. **Χ.ΤΖ.**

περιοχή εντοπίζονται παράκτιοι υδροβιότοποι, όπως αυτοί στο Σχίνο, τη Μαυρολίμνη και την Ψάθα, αλλά και στις εκβολές των ρεμάτων Μεγάρων και Κινέτας, σε συνδυασμό με τη λίμνη Σκουρτών. Μελέτη της Ορνιθολογικής Εταιρείας για τις βόρειες ακτές του Κορινθιακού επισημαίνει ότι αποτελούν σημαντικό μεταναστευτικό διάδρομο για τα μεταναστευτικά πουλιά.

Ειδικά για το έλος της Ψάθας αναφέρει ότι έχουν εντοπιστεί περισσότερα από 100 είδη άγριων πουλιών, ανάμεσά τους σημαντικές οικογένειες ερωδιών, αποτελούμενες από λευκοτσικνιάδες, στακτοτσικνιάδες, κρυπτοτσικνιάδες κ.λπ., που με βάση κοινοτική οδηγία εντάσσονται στα σπάνια ή απειλούμενα είδη και θεωρούνται πολύτιμα για το ευρωπαϊκό φυσικό περιβάλλον. Παρ' όλα αυτά δεν έχουν ενταχθεί σε δίκτυα προστατευόμενων περιοχών.

Ευρήματα

Παραγνωρισμένα και τα «αποτυπώματα» της Ιστορίας από την Αρχαιότητα ως και την Τουρκοκρατία:

■ Στο Μεγάλο Βαθυχώρι διασώζεται πύργος του 400 π.Χ. και άλλος ένας της ίδιας περιόδου βρίσκεται στο Μικρό Βαθυχώρι, σημάδια αδιάψευστα ότι η περιοχή βρισκόταν στα αρχαία περάσματα που συνέδεαν τη βόρεια Ελλάδα με την Πελοπόννησο.

■ Στο Πόρτο Γερμενό έχουν βρεθεί ερείπια των Μεγαρικών Αιγισθενών, τρεις ναΐσκοι της βυζαντινής περιόδου και μια παλαιοχριστιανική εκκλησία βασικού ρυθμού που έχει χτιστεί πάνω στα ίχνη του ιερού του Μελάμποδα, ο οποίος ήταν μάντης και θεραπευτής.

■ Σημαντικά ευρήματα εντοπίζονται στην αρχαία Ερένεια, στη βόρεια πλευρά του όρους Πατέρα, στον δρόμο από τα Κούντουρα στον Άγιο Γεώργιο, στους πύργους στο Μάζι και το Βελατούρι.

Σε απόσταση 4 χλμ. από την Οινόη εντοπίζονται τα ίχνη του αρχαίου δήμου, ενώ στη θέση Κάζα το περίφημο φρούριο Ελευθερών. ✖

Η ανεξέλεγκτη δόμηση πνίγει τα κεδροδάση

Η τουριστική «αξιοποίηση» των ακτών, η ανεξέλεγκτη δόμηση, η κατασκευή δρόμων κ.λπ., οδήγησαν στην εξαφάνιση των περισσότερων αμμοθινικών συστημάτων με τα περίφημα κεδροδάση και στην ανεπανόρθωτη αλλοίωση του τοπίου. Μόνο μέρη δυσπρόσιτα και απομακρυσμένα παραμένουν μέχρι και σήμερα αναλλοίωτα, διατηρώντας την οικολογική ισορροπία τους, τη φυσική ομορφιά τους και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους.

Στα συμπεράσματα αυτά κατέληξαν οι ερευνητές του Μεσογειακού Αγρονομικού Ινστιτούτου Χανίων (ΜΑΙΧ) Γιώργος Καζάκης, Dany Ghosh και Ηλέκτρα Ρεμούνδου, οι οποίοι εργάζονται στο πρόγραμμα Junicoast, το οποίο αφορά ακριβώς την προστασία τέτοιων περιοχών όπως οι παράκτιες αμμοθίνες με είδη κέδρων που εντάσσονται σε προστατευόμενα προγράμματα.

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα υλοποιείται από το ΜΑΙΧ σε συνεργασία με το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και τις διευθύνσεις Δασών Χανίων και Λασιθίου της Περιφέρειας Κρήτης.

Οικότοποι

Όπως σημειώνουν οι υπεύθυνοι του προγράμματος, οι παράκτιες αμμοθίνες με είδη κέδρων έχουν χαρακτηρισθεί ως οικότοπος προτεραιότητας. Στην Κρήτη, ο οικότοπος αυτός έχει καταγραφεί στο Ελαφονήσι (Κεδροδάσος) στα Φαλάσαρνα, στη νήσο Γαύδο (Σαρακηνικό, Άγιος Ιωάννης, Λαυρακάς) και στη νήσο Χρυσή, νότια της Ιεράπετρας. Στο Αιγαίο υπάρχει επίσης στα νησιά Μήλος, Πολύαιγος, Νάξος και Ρόδος. Δυστυχώς σε καμία από τις παραπάνω περιοχές δεν έχει συσταθεί Φορέας Διαχείρισης και δεν υπάρχουν ολοκληρωμένο σχέδιο για τη διαχείριση και την αποτελεσματική προστασία του.

Όπως εξηγούν οι επιστήμονες, οι αμμοθίνες με κέδρα, παρ'όλο που είναι σε απομακρυσμένες ή δυσπρόσιτες περιοχές, δέχονται σήμερα τουριστικές ή αναπτυξιακές πιέσεις. Όλες οι περιοχές, λόγω του ιδιαίτερου φυσικού τους κάλλους, αποτελούν προορισμό πολλών επισκεπτών για υπαίθρια αναψυχή και κατασκήνωση. **Γ.ΛΥΒΙΑΚΗΣ**